

EMIL HOLÍK: *Dávka za úřední úkony ve věcech správních. Obecní dávky.* — Praha, 1934. Malá 8". Nákladem Čs. Kompasů. Str. 518. Cena? — První oddíl knihy, který jest věnován dávkám za úřední úkony, jest rozdělen na část všeobecnou, v níž jest probrán předmět dávky, podnět dávky, výměra a základ dávky atd. a část zvláštní, která obsahuje dávkové řády v abecedním seznamu hesel. Druhý oddíl, jehož předmětem jsou obecní dávky, má čtyři pododdíly: náhrady (konkurenční příspěvky), přírážky a dávky a poplatky obecní. První dva pododdíly probírají hlavní pojmy (pojem náhrady, schválení dohod atd., druhy přírážek, povolování jich a pod.), druhé dva zase obsahují všeobecnou část s texty podstatných právních ustanovení a za nimi abecední seznam hesel.

Systém jest zde tedy podobný jako v Holíkově-Tušově Poplatkovém rádci; jde o příručku v pravém smyslu, jež slouží běžné informaci, nikoliv ovšem dukladnějšímu studiu. Hlavní její cena jest v tom, že rozsáhlý materiál jest zde abecedně nebo zase podle nejdůležitějších pojmů sestaven, takže se lze zde rychle poučiti; nechybí ani výklady autorů.

U dávek za úřední úkony byl vzat zřetel již i k vlád. nař. č. 253/1933 Sb.; probrán jest také — pokud zde přichází v úvahu — zákon č. 65/1933 Sb. Chronologický rejstřík jest velmi podrobný; informativní jest také věcný rejstřík.

Dr. K. Čákr.

Dr. VÁCLAV VANĚČEK: *Kapitoly o právních dějinách Karlovy university.* — Praha. Všešrd, 1934, str. 131 in-8. — Vedle Vojtíškovy knížky o Karlově universitě vydal spolek čs. právníků nejnověji k historii pražské university druhou knihu, která vhodně doplňuje to, co bylo ve Vojtíškově nástinu naznačeno lapidárními rysy. Doc. Dr. Vaněček koná každoročně kolegium o právních otázkách, které se pojí k pražské universitě a nyní se nám dostává knižní otisk této přednášky. Je to souhrn desíti vybraných kapitol v časovém sledu od založení university od Karla IV. až po zákon Marešův. Vaněček správně stopuje normativní stránku úpravy universitního života s hlediska různých dob a tu bych rád podtrhl, že takovéto pojetí má vskutku svůj dobrý pedagogický smysl. Naproti tomu je nutno při kritickém zhodnocení Vaněčkovy knížky přiložit měřítko přednášky i na jeho výklady, které nejsou vždy stejnorodé, čehož sám autor je si dobře vědom, jak to připomíná v předmluvě. Jedině bych si přál bohatší citace literatury, která je podle stop ve výkladech dobře autorovi známá, kdežto výběr 11 publikací (na str. 124) je příliš úzký, stejně jako pouze citace Rashdallových statí z Cambridge Medieval History a Drtinova článku z Ottova slovníku naučného (kde je literatura již velmi zastaralá) k evropským universitám je velice skoupá. Je nutno si uvědomiti, že vlastně v soupisu literatury je klíč pro další práci a mělo by býti studenstvo hojně k ní vedeno, aby se nespokojovalo prostým mechanickým převzetím, co se mu k věření předkládá.

Ze všech kapitol referent by rád vyzdvihl hlavně dvě poslední, které jsou typické pro Vaněčkovu pojetí a protože vlastně o tématech v ostatních kapitolách nalezneme poměrně snadno jinde poučení a to pravidelně podrobnější, kdežto v těchto dvou se zpracovávají otázky ne tak často probírané a zvláště ne v takovémto souhrnu norem. Je to jednak kapitola IX. o nejstarší organizaci pražského vysokého učení a jednak kapitola X. o nejstarších universitních nadáních pražských. V první kapitole vysvětluje pojmy »universitas, nationes, facultas« atd., v druhé pak sleduje majetkoprávní základ. Byť by autor nepodával vždy problematiky jednotlivých institutů, které není právě při universitě málo, přece v souhrnném uvedení do základů juristické konstrukce spatřuji nejdůležitější a nejužitečnější význam této publikace.

Č a.

Dr. ANTONÍN TOBIŠEK: *O volbě orgánů spořitelny.* Svaz čsl. spořitelny. Praha, 1934, str. 133. — Autor (sekční šéf min. vnitra) podává v této praktické příručce přehledný výklad předpisů o volbě spořitelních

orgánů, t. j. o volbě výboru spořitelů, ředitelství, revisního odboru a jiných komitetů, komisí a orgánů, které se při spořitelnách podle jednacího řádu zřizují. Základem výkladu autorových je spořitelní zákon, stanovy spořitelů, předpisy řádu volení do obcí a jednací řády spořitelů. Autor přihlíží též hojně k judikatuře a uvádí nejdůležitější nálezy Nejv. správního soudu (mnohé nepublikované) ve zvláštní kapitole příručky. Spis je doplněn praktickými příklady, přehlednými tabulkami a vzorci volebních zápisů. Je cenným příspěvkem k naší chudé spořitelní literatuře. Kš.

ANTONÍN HARTMANN: *Zákon o soukromých zaměstnancích*. Nákl. Právnického knihkupectví a nakladatelství. Praha 1934, str. 420, 40 Kč. — Nový komentář obsahuje výklad zákona ze dne 11. července 1934, č. 154 Sb. z. a n., o pracovním poměru soukromých úředníků, obchodních pomocníků a jiných zaměstnanců v podobném postavení, a dále čtyři dodatky o statkových úřednících (zák. z 13. I. 1914, č. 9 ř. z. a zák. čl. XXVII 1900), o pracovní době (zák. z 19. XII. 1918, č. 91 Sb. o osmihodinové době pracovní; prováděcí nařízení k tomuto zákonu z 11. I. 1919, č. 11 Sb.; vl. nař. z 1. XII. 1921, č. 499 Sb. o úpravě pracovní doby v lékárnách a smlouva č. 80/1922 Sb. o omezení počtu pracovních hodin v prům. závodech), o nedělním klidu (zák. z 16. I. 1895, č. 21 ř. z., změněný a doplněný zákonem z 18. VII. 1905, č. 125 ř. z.; vl. nař. z 21. III. 1919 č. 150 Sb.; nař. min. sprav. z 30. VI. 1911, č. 129 ř. z.; zák. z 3. IV. 1925, č. 65 Sb., a zák. čl. XIII/1891) a o cizincích (zák. z 13. III. 1928, č. 39 Sb. o ochraně domácího trhu práce).

Zpracování tohoto komentáře liší se od obdobných prací autorových zejména obsáhlým teoretickým výkladem připojeným k jednotlivým paragrafům. Podkladem nového zákona zůstal zákon o obchodních pomocnících ze 16. ledna 1910, č. 20 ř. z., a mohl tedy autor přihlídnouti k hojné judikatuře a literatuře k tomu zákonu se vztahující. Komentář, doplněný časovým a věcným přehledem, bude vítanou praktickou pomůckou. Kš.

Dr. JOSEF KAZIMOUR: *Státní péče o lesy v Čechách v letech 1754 až 1852*. Část I. Do válek napoleonských. — Praha. Zemědělské museum. 1933, str. 169 in-8. (Musej. publikace, 24.) — Loni zemřelý Josef Kazimour byl vážný historik a vyšel ze školy Pekařovy. Odtud je dobře znám z pečlivě vedených bibliografií historických. Jeho skutečnou zásluhou zůstává vedle toho organizace zemědělské práce historické, hlavně zemědělského musejnictví, které právě jemu vděčí za velkorysé, celostátní pojetí. Kazimour si však při své veliké činnosti veřejné i politické strádal materiál pro podrobná monografická zpracování z agrárních dějin. V tom ho zastihla nenadálá smrt. Po jeho smrti pietně vydává zemědělské museum práci o státní péči o lesy. Je to zcela zpracované a dokončené dílo, bohatě provázené pramenným i literárním aparátem, z něhož je jasné vidět, jak vážně Kazimour pojímal svůj úkol agrárního historika.

Samotné téma je právnický velmi zajímavé. Jde totiž o obor hospodářský, který byl normami regulován a právě tato záměrná péče státu je jakási červená nit, kterou autor sleduje s překvapující určitostí. Poměrně dosti záhy setkáváme se s počátky soustavnější péče o lesy ze strany státu, třebaž jeho interest se zatím na poč. 16. stol. obmezuje jen na zásadu neztenčovat lesní plochy. Vzniká tu rozpor mezi zájmem veřejným a soukromým, který je diktován obchodem jak pro trh domácí, tak i na vývoz (zejm. do Saska). Dřevo bylo jak surovina, tak i tovary z něho zhotovené (zejm. potaš) příliš důležité, poněvadž nebyly v hospodářství zavedeny náhradní hmoty, jako na př. pro stavby (kámen, cihly), topení (kamenné uhlí, rašelina), k nimž teprve až ve stol. 18. v akcích pro spoření dřívím se sahalo. Domácí obchod byl v Čechách zmonopolisován podskalskými pražskými obchodníky a stinné jeho strán-